

УДК 796.011.3:378

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У МАЙБУТНІХ БАНКІРІВ

Завидівська Ольга Ігорівна,
кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економіки та управління персоналом
Львівського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»
e-mail: zoiggg@gmail.com

Завидівська Наталія Назарівна,
професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри теорії та методики фізичного виховання
Львівського державного університету фізичної культури
e-mail: zoiggg@gmail.com

Анотація. Обґрунтовано особливості формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів. Виокремлено структуру загального нормального стану людини. Представлено результати вивчення практичного досвіду випускників щодо їхнього способу життя після закінчення вищих навчальних закладів. Виявлено особливості процесу здоров'язбережувального навчання в умовах формування мотивації до здорового способу життя в майбутніх банківських працівників. Здійснено аналіз міждисциплінарних зв'язків, що покладено в основу міждисциплінарного, інтегративного навчального курсу «Бізнес і здоров'я». Розкрито зміст організаційно-педагогічних умов формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів.

Ключові слова: мотиваційна сфера, рівень мотивації, здоровий спосіб життя, здоров'язбережувальне навчання, студенти, майбутні банкіри.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; бібл.: 8.

PECULIARITIES OF FORMING MOTIVATIONAL SPHERE TO A HEALTHY LIFESTYLE OF FUTURE BANKERS

Zavydivska Olha,
Ph. D. in Economics,
Senior Lecturer of the Department of
Economics and Human Resource Management
of the Lviv Institute
of SHEI «Banking University»
e-mail: zoiggg@gmail.com

Zavydivska Nataliia,
Doctor in Pedagogic, Professor,
Professor of the Department of Theory and Methodology of Physical Education
Lviv State University of Physical Culture
e-mail: zoiggg@gmail.com

Abstract. The peculiarities of forming motivational sphere to a healthy lifestyle of future bankers are grounded. The overall structure of the normal human condition is determined. The results of the study of practical experience of graduates about their lifestyle after graduation from universities are presented. The features of health preserving process in conditions of forming motivation to a healthy lifestyle of future bank employees are found. The analysis of interdisciplinary connections which become the basis for interdisciplinary, integrative course "Business and health" is done. The content of organizational and pedagogical conditions of forming motivational sphere to a healthy lifestyle of future bankers is exposed.

The motivation to a healthy lifestyle is interpreted as the formation of integrated noosphere health preserving consciousness of future bankers; the integrated noosphere health preserving consciousness of future bankers consists of unity of bioadequate thinking and health preserving activities. Motivational sphere to a healthy lifestyle is presented

as a result of the formation of knowledge of the physical and mental (spiritual) human health. Indicated that noosphere restructuring of health preserving education should be the fundamental basis for the building of motivation to a healthy life of future bankers through the optimization of organizational learning mechanisms.

The problem of health assessment of specialists who have graduated from universities is reviewed in axiological context. The ability of graduates to perceive the value of health from the perspective of thinking, motivation to a healthy lifestyle by studying the relationship between the characteristics of life, age and specific of profession is analyzed. It is proved that the level of value-motivational units of graduates of economics universities is not sufficient and is characterized by lack of belief in the necessity of maintaining a healthy lifestyle.

Keywords: Motivational sphere, the level of motivation, healthy lifestyle, health preserving education, students, future bankers.

Formulas: 0; fig.: 1; tabl.: 1; bibl.: 8.

ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ МОТИВАЦИОННОЙ СФЕРЫ К ЗДОРОВОМУ ОБРАЗУ ЖИЗНИ У БУДУЩИХ БАНКИРОВ

Завыдивская Ольга Игоревна,

кандидат экономических наук,

старший преподаватель кафедры экономики и управления персоналом

Львовского образовательного-научного института

ГВУЗ «Университет банковского дела»

e-mail: zoiggg@gmail.com

Завыдивская Наталия Назаровна,

профессор, доктор педагогических наук,

профессор кафедры теории и методики физического воспитания

Львовского государственного университета физической культуры

e-mail: zoiggg@gmail.com

Аннотация. Обобщены особенности формирования мотивационной сферы к здоровому образу жизни у будущих банкиров. Выделено структуру общего нормального состояния человека. Представлены результаты изучения практического опыта выпускников относительно их образа жизни после окончания высших учебных заведений. Выявлены особенности процесса здоровьесберегательного обучения в условиях формирования мотивации к здоровому способу жизни у будущих банковских работников. Осуществлен анализ междисциплинарных связей, которые стали основой междисциплинарного, интегративного учебного курса «Бизнес и здоровье». Раскрыто содержание организационно-педагогических условий формирования мотивационной сферы к здоровому способу жизни у будущих банкиров.

Ключевые слова: мотивационная сфера, уровень мотивации, здоровый способ жизни, здоровьесберегательное обучение, студенты, будущие банкиры.

Формул: 0; рис.: 1; табл.: 1; библи.: 8.

Вступ. Збереження здоров'я, його формування на всіх етапах розвитку людини є стратегічним завданням будь-якої держави. В умовах сьогодення основу культури цивілізації становлять насамперед уявлення про загальнопланетарну спільність людей, єдність людини, суспільства і природи, їхню духовно-фізичну гармонію. Життя і здоров'я людини визначають як найвищі людські цінності, є показниками цивілізованості і відображають загальний рівень соціально-економічного розвитку суспільства [1; 2]. Пріоритет формування відповідального ставлення до здоров'я у студентської молоді обумовлено тим, що це один із найважливіших факторів, який детермінується визначальною роллю здоров'я цієї категорії населення у створенні здорового майбутнього країни. У зв'язку з цим прогресивна освітня спільнота сьогодні ставить перед собою нове завдання – сформуванню у студентів мотиваційну сферу до здорового способу життя нової якості.

В Україні розпочато реформу в системі освіти, що, безумовно, торкнулася і зміни організаційних аспектів формування мотиваційної сфери до здорового способу життя студентів [3]. Нині світ має потребу у вихованні людини, яка розуміє й усвідомлює себе, свою сутність як носія здоров'я, що поки що важко дається у вищій школі. Сучасна освітня інституція повинна враховувати сучасні раціоналістичні та ірраціональні моменти і будуватися на розумінні того, що стан здоров'я людини відображає природні закономірності функціонування людського організму як системи і визначає якість життя в майбутньому. З огляду на це мотивація на здоровий спосіб життя має стати інструментом продовження років здорового життя.

Потреба суспільства у формуванні відповідального ставлення молоді до власного здоров'я, ступінь складності цього процесу, необхідність використання під час його здійснення способів, які б забезпечили

ефективність здоров'язбережувального навчання, обумовлюють важливість пошуку і обґрунтування теоретико-методичних та організаційних аспектів формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів.

Проблема створення мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів залишається актуальною і недостатньо розробленою ще й через нерозуміння і невикористання в навчально-виховному процесі вищої школи міждисциплінарних зв'язків упродовж здоров'язбережувального навчання.

Аналіз досліджень і постановка завдання. Питання загальної теорії людської діяльності висвітлено в наукових працях І. Павлова, І. Сеченова, Г. Костюка; розв'язанню проблем модернізації сучасної освіти присвячені наукові розробки І. Зязюна, О. Падалки, О. Пехоти, А. Нісімчука; засоби вдосконалення навчальної діяльності і психолого-педагогічних впливів розкрито в публікаціях В. Моляко, В. Давидова, Д. Мазохи, В. Безпалько; питанням здоров'язбереження на основі теорії і методики фізичного вдосконалення присвячені праці О. Дубогай, Е. Вільчковського, Д. Давиденка, Є. Приступи, М. Носка, Т. Круцевич, Н. Завидівської та ін. Виходячи з означеного, проблемі створення і впровадження в систему освіти новітніх технологій здоров'язбереження присвячені численні дослідження, однак у більшості з них проблема формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів фокусується тільки на окремих питаннях.

Мета роботи – обґрунтувати особливості формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів. Для досягнення мети вирішувались завдання: виокремити структуру загального нормального стану людини; вивчити практичний досвід випускників щодо їхнього способу життя після закінчення вищих навчальних закладів; виявити особливості процесу здоров'язбережувального навчання в умовах формування мотивації до здорового способу життя в майбутніх банкірських працівників; здійснити аналіз міждисциплінарних зв'язків, що покладено в основу міждисциплінарного, інтегративного навчального курсу «Бізнес і здоров'я»; розкрити зміст організаційно-педагогічних умов формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів.

Результати дослідження. Сьогодні формування у студентів мотивації до здорового способу життя у вищій школі – швидше засіб закріплення і відновлення наявних фізичних структур, аніж механізм удосконалення здоров'язбережувальних знань, які б дали змогу людині будувати своє здорове життя. На систему освіти покладено функцію відновлення фізичних ресурсів, натомість центральним пунктом має стати створення здоров'язбережувальних резервів молоді людини, її всебічне вдосконалення і формування вмінь самостійно підтримувати свій організм у нормальному стані. Загальний нормальний стан людини визначається як стан щасливого, гармонійного життя, що поєднує фізичну, інтелектуальну, чуттєву, соціальну і духовну сфери (рис.).

Рис. Структура загального нормального стану людини

Примітка. Авторська розробка

Природа не заклала у психічну і соціальну організацію людини нічого, що попереджувало би знищення її здоров'я і відхилення від загального нормального стану. Людина це робить сама, причому як свідомо, так і несвідомо. Кожен випускник економічного вишу повинен навчитися так керувати собою, щоб бути здоровим і стати потрібною часткою біосфери – ноосфери.

Для об'єктивізації проблем, що існують на сьогодні у процесі формування мотиваційної сфери до здорового життя у студентів економічних вишів, ми вивчали практичний досвід випускників щодо їхнього способу життя після закінчення вищих навчальних закладів. Адже про когнітивну складову готовності людини керувати особистим здоров'ям можна суди-

ти за наявністю в неї обґрунтованого уявлення про суттєвість здорового способу життя; умінь оцінювати особистий рівень здоров'я і ступінь патологічних відхилень у власному організмі; спроможності диференціювати впроваджувати засоби для оздоровлення та методи певної рекреаційної спрямованості для своєчасного збереження здоров'я.

Вивчення практичного досвіду випускників щодо використання оздоровчих заходів свідчить про те, що взагалі не займаються оздоровленням 58,9% осіб, займаються рідко – 32,4% осіб, займаються – 8,7% осіб. Найбільша кількість з тих, хто не використовує різноманітні засоби для збереження власного здоров'я (34,0%), – це молоді люди 25–30 років, а найбільша

кількість тих, хто їх використовує (14,6%), – особи 31–40 років. Характерно, що представники технічних, економічних спеціальностей і лікарі є найменш активними щодо оздоровлення у віці 25–30 років (відповідно 8,8; 8,9 і 3,8% осіб).

Причиною для використання оздоровчих заходів є загальний незадовільний стан, болі у хребті, головний біль і болі в суглобах (відповідно 55,1; 21,6; 12,5 та 10,8% осіб). Відрізняється здоров'язбережувальна активність людей у святкові, вихідні та робочі дні. Якщо протягом робочого тижня жодної години для оптимізації рухової активності не виділяють 22,2% осіб, то впродовж святкового тижня їх кількість становить 47,6%.

Спонукають людей до занять, спрямованих на оздоровлення, суспільні цінності, на що вказали 43,8% осіб, і це логічно, адже саме в суспільній праці людина інтегрує в життєву позицію різноманітний індивідуальний і соціальний досвід, а її духовна соціалізація, морально-психологічна підготовка до життя в сучасному суспільстві стає зараз однією з найважливіших функцій вищої школи.

Проблему самооцінки здоров'я випускниками вищих навчальних закладів ми розглядали в аксіологічному контексті, а саме аналізували їхню здатність сприймати цінності здоров'я з позиції мислення, мотивації до здорового способу життя на основі вивчення взаємозв'язку між характеристиками їх життєдіяльності, віку та специфікою професії. Отримані дані вказують на те, що більшість опитаних визнали свій рівень здоров'я як середній – 77,6% осіб, дуже хорошим вважають свій стан здоров'я 0,5% осіб (це працівники сфери фізичної культури і спорту віком 41–50 років), хорошим – 18% опитаних, а 3,9% опитаних нами осіб визначили його як поганий (це економісти і лікарі). Стресові ситуації, що доводиться переживати людям, зумовлені специфікою їхньої професійної діяльності. Так, через фінансову відповідальність щотижня переживають стреси працівники економічної сфери (25,9% осіб). Рідше стресові ситуації завдають шкоди представникам технічних спеціальностей (18,5% осіб).

На погане самопочуття через брак відпочинку вказують 50,3% осіб, причому з віком кількість людей, котрі мають такі скарги, зростає. На частий головний біль, брак сну і посилене серцебиття скаржаться, відповідно, 32,8; 14,2 і 2,7% опитаних. Найбільша кількість хронічних недуг, які спостерігаються в родичів опитаних нами осіб, – це серцево-судинні захворювання (59,6% осіб). З них: інфаркти – 31,7% осіб, стенокардія – 4,9% осіб, гіпертонія – 23,0% осіб. Кількість осіб, які не знають і ніколи не задумувалися про свої спадкові хвороби, становить 22,4% осіб. Слід зазначити, що 50% опитаних нами осіб продемонстрували певний рівень необізнаності і не змогли вказати власних показників артеріального тиску, частоти серцевих скорочень, маси тіла та зросту. З них 19,0% осіб – банківські працівники.

Рівень умотивованості до здорового способу життя вважають достатнім 38,9% опитаних, а 61,1% осіб визнали цей рівень недостатнім. Серед тих, хто вважає свій рівень умотивованості достатнім, – 15,7% мо-

лодих людей віку 25–30 років, 11,4% людей у віці 31–40 років і 11,8% осіб – віку 41–50 років. Недостатнім рівень мотивації до ведення здорового способу життя вважають 27,6% опитаних 25–30 років, 16,8% осіб – 31–40 років і 16,7% осіб – 41–50 років. Серед тих, хто вважає свій рівень мотивації недостатнім, найбільше банківських і технічних працівників (відповідно 23,2 і 21,2% осіб). Як наслідок, аналіз даних щодо самооцінки людьми рівня здоров'язбережувальної компетентності вказує на те, що 65% осіб не вважають себе компетентними в питаннях збереження власного здоров'я. Серед них: 22,2% осіб – це представники економічного фаху.

Результати проведеного нами дослідження вказують на те, що рівень ціннісно-мотиваційних установок у випускників вищих навчальних закладів не є достатнім і свідчить про відсутність у них переконань у необхідності ведення здорового способу життя. Це вказує на те, що нинішня система освіти лише частково здатна асимілювати зміни, що відбуваються у світі здоров'язбережувальних технологій. Змістовно ця система не містить випереджаючої місії, а тому не повною мірою виконує сьогодні здоров'язбережувальну функцію. При цьому суспільство приречене жити в потоці постійного оновлення знань. За останні десятиліття знання оновлюються кожні шість років. Потрібно перебудовувати студентську свідомість на нові принципи й завдання, на оперативне набуття нових здоров'язбережувальних знань і досвіду у процесі навчання, що можливо тільки за умови формування в молоді мотивації на здоровий спосіб життя [4].

Основою такої переорієнтації повинно стати прогнозування результатів здоров'язбережувального навчання через виховання цілісного, здорового мислення людини; використання ефективних інструментів для самостійного ведення здорового способу життя; зосередження головних ідей у системі «природа – суспільство»; вибір засобів оздоровлення; далекоглядність щодо заходів збереження свого здоров'я. Функціонування системи здоров'язбережувального навчання у вищих навчальних закладах економічного профілю – це здорова самореалізація майбутніх банкірів у всіх сферах людського життя.

Традиційне розділення вищою школою цілісних здоров'язбережувальних знань на окремі дисципліни призвело до втрати змістовної сутності мотиваційної сфери у цьому контексті. Щодо організації дозвілля, то має місце конфронтація спортивізації та масовості, розділення теорії і практики. Практично втрачено необхідність відповідності між біосоціальною природою людини та її потребами в адекватній технології здоров'язбережувального навчання. Втрата відповідності призвела до насилля з боку процесу формування у студентів фізичного здоров'я. А будь-яке насилля відкидає саму сутність мотивації та сприйняття студентами заходів збереження власного здоров'я. Окрім того, повсякчас декларується важливість інформатизації та комп'ютеризації в системі оздоровчих освітніх технологій, без належної уваги до проблем фізичної самореалізації, самовиховання та педагогічної дії на молоде покоління. Не можна забувати про світоглядні

функції здоров'язбережувальних знань, які здатні виконувати регулятивну функцію у відповідній діяльності та поведінці людини, перетворюючи знання в переконання, а поведінку – у спосіб життя. Підтвердженням цьому є проблеми, які пов'язані з погіршенням стану здоров'я молодих людей через гіпокінезію. Нова ера інформатизації, комунікації та глобальних мереж вимагає нової філософії формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів. Це зміна парадигми педагогічного мислення всього колективу викладачів, а також трансформація педагогічної практики здоров'язбережувального навчання у зміст дисциплін, що змістовно здатні впливати на формування мотивації студентів до здорового способу життя.

Загальновідомо, що процеси виховання і навчання суміжні. Онтологічно здоров'язбережувальне навчання і виховання у студентів відповідального ставлення до свого здоров'я є процесами формування, закріплення і набуття досвіду в системі «природа – суспільство». Здоровий спосіб життя як набуття відповідних норм поведінки людини в суспільстві і природі є більш загальним і включає здоров'язбережувальне навчання як набуття знань у конкретних природних і соціальних умовах. А, по суті, – це виховання здоров'язбережувального мислення і свідомості через формування мотиваційної сфери. Виховання такого мислення і свідомості на сучасному етапі – це фактично перший крок до цілісного сприйняття світу, до збереження власного здоров'я як до природодоцільності, як до звичайної біологічної адекватності.

Низька тривалість життя населення, що прямо залежить від рівня здоров'я, є основним проявом тотальної демографічної кризи в Україні. Низький рівень здоров'я є показником [5]. *Мотиви збереження здоров'я* тісно пов'язані з трудовою діяльністю, усім суспільним розвитком особистості і є *потужним суб'єктивним чинником підвищення продуктивності праці*. Більш здорові люди рідше відсутні на роботі, як наслідок, більш продуктивні в будь-якому виді діяльності [6]. У зв'язку з цим вивчення трудових процесів, працездатності і втомлюваності не можуть не враховуватись у процесі навчання, адже людина як суб'єкт праці є свідомим виробником матеріальних і культурних цінностей, від рівня здоров'я і ступеня активності якої багато в чому залежать продуктивність праці і, зокрема, продуктивність засобів праці, які вона створює і які впливають на рівень здоров'я.

Найбільш характерним і необхідним аспектом у процесі формування мотиваційної сфери до здорового способу життя є інтеграція наукових дисциплін сфери людинознавства і розвиток міждисциплінарних зв'язків, що покладено в основу створеного нами міждисциплінарного, інтегративного навчального курсу «Бізнес і здоров'я», який включає теорію, технологію, методику і тілесно орієнтовану педагогіку та психологію, ґрунтується на генетичному розумінні процесу здоров'язбережувального навчання майбутніх банкірів. Така наскрізна, дидактична інтеграція на основі фундаменталізації змісту спеціально визначених дисциплін («Теорія і методика фізичного самовдосконалення», «Медико-соціальні основи здоров'я», «Фізіологія і психологія праці») дала змогу передбачити генерацію знань у змісті педагогічної здоров'язбережувальної технології навчання студентів.

Важливим є створення передумов для самопроекування, самовдосконалення студента на основі вивчення медико-соціальних основ здоров'я, соціокультурне проектування психічної реальності у процесі безпосередньої трудової діяльності з огляду на вивчення фізіології і психології праці. Основна ціль при цьому відкритої системи теорії і методики фізичного самовдосконалення – навчити студента вчитися здоров'язбереження через використання засобів оздоровлення. Використання міждисциплінарного здоров'язбережувального навчального курсу «Бізнес і здоров'я» дозволяє включити в навчальне, соціальне та внутрішнє початкове середовище кожного учасника педагогічної комунікації.

Процес формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів передбачає реалізацію єдності змісту, форм, функцій і структури навчально-виховного процесу. Нівелювання цих аспектів суттєво гальмує розвиток організаційних процесів здоров'язбережувального навчання. Ефективність формування компетентності в питаннях збереження власного здоров'я студентів залежить від загального рівня їхньої мотивації.

Узагальнюючи дослідження стратегічних напрямів формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів, ми виділили організаційно-педагогічні умови і показали можливий очікуваний результат, що можна буде спостерігати при їх виконанні упродовж здоров'язбережувального навчання (табл.).

Таблиця

Організаційно-педагогічні умови формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів

Умова	Результат
Посилення уваги до світоглядних соціальних проблем здоров'язбереження	Розуміння зовнішніх впливів на організм людини; вивчення окремих чинників, закономірностей явищ і понять на базі фундаментальних ідей і принципів рухової функції та психофізіологічних особливостей
Перехід від «просто збереження здоров'я» до «збереження здоров'я упродовж усього життя»	Формування потреби в безперервній руховій активності і вдосконаленні роботи всіх систем організму через безперервну самоосвіту і саморозвиток. Системне, цілісне формування компетенцій та компетентності здоров'язбереження
Організація навчально-виховного процесу на засадах валеологічної концепції	Забезпечення творчої самореалізації й інтелектуального зростання особистості студента; розвиток здоров'язбережувального, системного стилю мислення та діяльності; усвідомлення необхідності відповідального ставлення до свого здоров'я, уміння «слухати свій організм»

Умова	Результат
Формування методичних умінь здійснювати профілактичну, реабілітаційну і корекційну діяльність	Засвоєння методів валеологічної діяльності з урахуванням аксіологічного і андрагогічного компонентів
Використання засобів оздоровлення з урахуванням психофізіологічних особливостей професії	Формування психофізичного здоров'я, уміння визначати рівень самопочуття за суб'єктивними показниками і на основі цього створювати умови для формування навичок саморегуляції
Перехід від аналізу до синтезу і оптимізації власного способу життя	Створення і використання у повсякденному житті індивідуальної системи оздоровлення
Гнучка система контролю	Створення інтегративного міждисциплінарного навчально-методичного комплексу, що змістовно спрямований на формування у студентів мотивації на здоровий спосіб життя

Примітка. Авторська розробка.

Стає очевидним, що важливим фактором у процесі формування мотивації є спрямованість на підготовку випускника нового типу, компетентного у здійсненні здоров'язбережувальних заходів упродовж усього життя, а це, у свою чергу, передбачає зміну як змісту, так і цілей усього освітнього простору. Кожен випускник вищого навчального закладу, розуміючи необхідність усієї різноманітності наявних освітніх оздоровчих практик, повинен уміти користуватися новітніми системними технологіями, які концептуалізують власну здоров'язбережувальну рефлексію.

Процес формування мотиваційної сфери до здорового способу життя студентів-економістів має бути спрямований на засвоєння фундаментальних, найнеобхідніших знань, умінь і навичок для створення в них компетенцій дороз'язбереження, що дозволить конструювати в майбутньому свій власний спосіб життя. Вищий навчальний заклад – особливий соціальний інститут, що має потенційні можливості за незначної інтенсифікації навчального процесу впроваджувати здоров'язбережувальні методики та технології, а час навчання у вищій школі – сприятливий і достатній за тривалістю період для формування у студентів стійкої мотивації на тривале й здорове життя.

В умовах вищого навчального закладу для формування у студентів мотивації до здорового способу життя слід дотримуватися певних етапів. Такими етапами ми визначили діагностичний, адаптаційний, аналітично-коригувальний і підсумковий. Діагностичний етап передбачає діагностику не тільки знань студентів, а й діагностику морфофункціональних змін в організмі. Адаптаційний слугує для входження у процес здоров'язбережувального навчання і передбачає якомога довшу затримку студентів і їхнє звання до таких умов, які б забезпечували здоровий спосіб життя. Через розвиток свідомого ставлення до свого здоров'я впродовж цього етапу формуються навички, що використовуватимуться на підсвідомому рівні. Аналітично-коригувальний етап дозволяє, на основі аналізу, внести зміни як у зміст здоров'язбережувального навчання, так і безпосередньо в організацію процесу формування мотиваційної сфери до здорового способу життя. Залежить від того, наскільки результативно проходить цей весь процес. Підсумковий забезпечує оцінку і дає можливість виявити «слабкі» сторони процесу здоров'язбережувального навчання, повертає як викладача, так і студента до діагностичного етапу і забезпечує

продовження процесу формування мотивації до здорового способу життя на більш високому рівні.

В умовах формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів найважливішими принципами, на нашу думку, є такі: природовідповідності; науковості; вкладеності; зв'язку теорії з практикою і життям; свідомості і активності; систематичності і послідовності; єдності навчання і виховання; індивідуальності; урахування психофізіологічних особливостей; підтримки врівноваженості процесів розвитку, навчання і виховання; орієнтації на «золоту середину»; динамічності; ініціативності; самостійності. Компоненти процесу формування мотивації до здорового життя мають бути структуровані та систематизовані на основі п'яти змістовних блоків: базового, організаційного, навчально-методичного, формувального і результативного [7].

Визначаючи оптимум знань, умінь і навичок у процесі формування мотивації до здорового способу життя, треба враховувати обмеженість часу навчання і психологічні труднощі сприйняття студентами великого обсягу нових, часом абстрактних понять із фахових дисциплін. Формуючи базу даних, підґрунтя для формування мотивації до здоров'язбереження, дуже важливо відібрати дійсно фундаментальні поняття, причому прості, доступні і зрозумілі для всіх студентів, адже йдеться про вищу школу, в якій готують спеціалістів для фінансово-економічного сектору, а не для сфери фізичної культури і спорту. За таких умов лише ґрунтовна теоретична «підкладка» здатна забезпечити дійсно позитивні якісні зрушення у процесі формування мотивації до здорового життя і заохотити студентів до реалізації здоров'язбережувальних заходів у повсякденному житті.

Першочерговим і найактуальнішим завданням у процесі формування мотиваційної сфери до здорового способу життя майбутніх банкірів є на сьогодні виявлення головних компонентів кожної з наук, дотичних до цього процесу, і виокремлення змістовних компонентів, що впливають на спосіб життя, формують у студентів компетенції і компетентності здоров'язбереження. З огляду на це формування мотивації на здорове життя нової якості вимагає переходу студентів на новий рівень розуміння тілобудови і світобудови, заснованого на гармонії світу. Людина, вмотивована на ведення здорового способу життя, має усвідомлювати свою взаємозалежність із трудовою

діяльністю і навколишнім світом, що потребує реалізації ідей випереджальної освіти.

Сучасні випускники, майбутні працівники банківських установ, мають уміти здійснювати діагностику, профілактику, підтримку та корекцію стану власного здоров'я [8]. З огляду на це процес формування мотиваційної сфери до здорового способу життя – це нова якість здоров'язбережувального навчання. Формування мотивації здійснюється в педагогічній системі, під якою розуміють безліч взаємопов'язаних структурних організаційних компонентів здоров'язбережувального навчання, об'єднаних єдиною освітньою ціллю – продовження років здорового життя людини належної якості. Кінцева мета активізації мотиваційної сфери до здорового способу життя майбутніх банкірів – розвиток їх здатності до збереження і зміцнення власного здоров'я.

Висновки. Мотивація на здоровий спосіб життя – це формування в майбутніх банкірів цілісної ноосферної здоров'язбережувальної свідомості, яка складається із двоєдності: відповідного біоадекватного мислення і здоров'язбережувальної діяльності. Тобто це – основа формування знань щодо фізичного і

психічного (духовного) здоров'я людини, суспільства в цілому. У зв'язку з цим ноосферна перебудова здоров'язбережувального навчання повинна стати фундаментальною основою формування мотивації на здорове життя студентів через оптимізацію організаційних навчальних механізмів.

Організаційні і методичні аспекти навчання мають допомагати майбутнім банківським працівникам усвідомлювати пріоритети здорового способу життя для формування індивідуального здоров'я, створювати в них спроможність управління процесом здоров'язбереження.

Оздоровчу діяльність можна трактувати як форму прояву і формування мотиваційної сфери до здорового способу життя в майбутніх банкірів. Компетентність здоров'язбереження в освітньому просторі визначається рівнем умотивованості студентів до здорового способу життя і є показником їхньої освіченості в питаннях збереження власного здоров'я. Здатність майбутніх банкірів зберігати, поліпшувати і підтримувати своє здоров'я – вищий прояв компетентності, відображення високого рівня мотиваційної сфери до здорового способу життя.

Список використаної літератури

1. Горбенко П. П. Человеческий капитал и здоровье / П. П. Горбенко // Новые Санкт-Петербургские врачебные ведомости. – 2007. – № 1. – С. 81–82.
2. Завидівська Н. Н. Якість життя як основа для розвитку людського капіталу в умовах активізації глобалізаційних процесів / Н. Н. Завидівська, О. І. Завидівська // Вісник Університету банківської справи Національного банку України : зб. наук. пр. – 2013. – № 3 (18). – С. 300–304.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18> – офіційний сайт Верховної Ради України.
4. Завидівська Н. Н. Теоретико-методичні засади фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти студентів у процесі здоров'язбережувального навчання : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Наталія Назарівна Завидівська. – Київ : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2013. – 509 с.
5. Людський розвиток в Україні: мінімізація соціальних ризиків : (колективна науково-аналітична монографія) / за ред. Е. М. Лібанової. – Київ : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2010. – 496 с.
6. Гоклани Ин. М. Глобализация человеческого благосостояния [Електронний ресурс] / Индур М. Гоклани. – Режим доступу : <http://www.polit.ru/research/2006/01/18/goklany.html>.
7. Фізичне виховання і здоров'я : навч. посіб. для студ. ВНЗ / [О. Д. Дубогай, Н. Н. Завидівська, О. В. Ханікянц та ін.]; за ред. О. Д. Дубогай. – Київ : УБС НБУ, 2012. – 271 с.
8. Zavydivska O. Self-management as a condition for creating a health culture among students / Olga I. Zavydivska, Nataliia N. Zavydivska, Olena V. Khanikants // Journal of Physical Education and Sport (JPES). – 2016. – Vol. 16, Issue (1). – P. 592–597.

References

1. Horbenko, P. P. (2007). Chelovecheskiy kapital i zdorovye [Human capital and health]. *Novye Sankt-Peterburgskie vrachebnye vedomosti* – New St. Petersburg medical Gazette, 1, 81–82 [in Russian].
2. Zavydivska, N. N., & Zavydivska, O. I. (2013). Yakist' zhyttia yak osnova dlia rozvytku liudskoho kapitalu v umovakh aktyvizatsii hlobalizatsiinykh protsesiv [Quality of life as a basis for the development of human capital in terms of globalization]. *Bulletin of the University of Banking of the National Bank of Ukraine*, 3 (18), 300–304 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» vid 01 lypnya 2014 roku № 1556-VII [Law of Ukraine «On Higher Education» from July 1, 2014, № 1556-VII]. (n. d.). zakon0.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/1556-18> [in Ukrainian].
4. Zavydivska, N. N. (2013). Teoretyko-metodychni zasady fundamentalizatsii fizkulturno-ozdorovchoi osvity studentiv u protsesi zdoroviazberezhuvalnoho navchannia [Theoretical and methodological basis of physical training fundamentalisation and students health-improving education in the process of health-preserving training], Doctor's thesis. Kyiv : National pedagogical university named after M. Dragomanov [in Ukrainian].

5. Libanova, E. M. (Eds.). (2010). *Lyuds'kyrozvytok v Ukrayini: minimizatsiya sotsial'nykh ryzykiv* [Human development in Ukraine: minimizing of social risks]. Kyiv : Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
6. Goklani Indur M. (2006). *Globalizatsyya chelovecheskogo blahosostoyaniya* [The globalization of human welfare]. Retrieved from <http://www.polit.ru/research/2006/01/18/goklany.htm> [in Russian].
7. Dubohai, O. D. (Eds.), Zavydivska, N. N., Khanikiants, O. V., Lysiak, V. M., Artiushenko, A. O., & Liedok, V. P. (2012). *Fizychne vykhovannya i zdorov'ya* [Physical Education and Health]. Kyiv : University of banking of the National bank of Ukraine [in Ukrainian].
8. Zavydivska, O. I., Zavydivska, N. N., & Khanikiants, O. V. (2016). Self-management as a condition for creating a health culture among students. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 1 (16), 592–597 [in Romania].